

Aktuelt Fokus | kraka

6. februar 2012

Replik til De Økonomiske Råd, Politiko, 6. februar 2012

Jakob Hald og Esben Anton Schultz

Forslaget om at aftrappe børnechecken med indkomsten kan ses som et forøg på at sikre mere fordelingsmæssig balance i en kommende skattereform. Men som vismændene skriver, vil aftrapningen svare til en skat på ekstra arbejde, som især rammer kvinder med børn. Der er næppe nogen strukturgevinster ved at målrette checken og bruge pengene til at sætte topskatten ned.

Det var også den erkendelse skattekommissionen nåede frem til. Kommissionen arbejdede i lang tid på at finde finansieringsforslag, som kunne bidrage til at sikre mere fordelingsmæssig balance. Men det er ikke så nemt, særligt når boligbeskatningen ikke må indgå i instrumentkassen. Læren er desværre, at man ikke kan lave en finansieret reform, som styrker arbejdsudbud og offentlige finanser mærkbart, uden at det får konsekvenser for den umiddelbare indkomstfordeling.

Måske har den erkendelse også sneget sig ind i regeringsgrundlaget. De konkrete mål for skattereformen er, at den skal være fuldt finansieret, og at den skal styrke arbejdsudbuddet med 7000 personer, og derigennem forbedre de offentlige finanser med 3 mia. kr. Gevinsten for det offentlige per person i ekstra arbejdsudbud er dermed på

430.000 kr. Det er ca. 40 pct. mere end i skattekommissionens forslag, som var rettet mod at sænke de højeste marginalskatter. Hvis de konkrete målsætninger i regeringsgrundlaget skal nås, kræver det dermed en væsentlig reduktion af topskatten. Og det vil i give fald få synlige konsekvenser for indkomstfordelingen.

Hvis man alligevel går den vej, kan man imidlertid glæde sig over, at det bliver nemmere at finde den nødvendige finansiering. Det er vigtigt, for finansieringen er altid det sværeste. Som et eksempel skal man finde finansieringsinitiativer for op mod 10 mia. kr., hvis man kun bruger pengene på at nedsætte topskatten (via lavere sats eller større topskattegrænse). Det vil betyde at målsætningen på de 3 mia. kr. og arbejdsudbudskravet nås. Hvis man derimod kun forøger beskæftigelsesfradraget – som har bedre fordelingspolitiske egenskaber - så kræver målsætningerne, at man skal finde 3-4 gange mere i finansiering. Det markant større finansieringsbehov skyldes, at beskæftigelsesfradraget ikke er effektivt i forhold til at styrke skattegrundlaget via større arbejdsudbud. Finansieringsbehovet bliver desuden endnu større, hvis finansieringsinstrumenterne i sig selv har negative virkninger på skattegrundlaget.

Hvad så med fordelingsvirkningerne. I regeringsgrundlaget står der, at de skal være "afbalancerede". Det overlader en del til temperament og overbevisning. Men måske er det også lidt urimeligt at stille meget bindende krav til den kommende skattereforms fordelingsvirkninger.

I Danmark har vi valgt at have høje offentlige udgifter, og det har medført et højt skattetryk – større end i alle andre OECD-lande. Det stiller særlige krav til, at skattesystemet er effektivt, således at marginalbeskatningen ikke bliver for høj på områder, hvor skattegrundlaget er mobilt og følsomt. Derfor kan man argumentere for at skattekritiken skal spille en mindre rolle i fordelingspolitikken når udgifterne er høje og målrettet grupper med lave indkomster. Det kan simpelthen blive for "dyrt" at omfordеле via beskatningen, når marginalskatten i forvejen er høj. Samtidig skal man huske at der allerede er gennemført en række tiltag, som trækker i retning af en mere lige indkomstfordeling. Afskaffelse af starthjælp og introduktionsydelse, og ændringer af børnechecken er nogle eksempler. Det bør alt sammen tages med i betragtning, når man tager stilling til skattereformens fordelingsvirkninger.

Kontakt:

Direktør
Jakob Hald
jah@kraka.org
+45 3132 1179

Forskningschef
Esben Anton Schultz
ess@kraka.org
+45 2681 5779